

17.02.2021

56/00.02.03/2021
[Valtuustoaloite
matkakortin
henkilötietojen
muuttamisesta
sukupuolineutraaleiksi]

Helsingin kaupunginhallitus

Viite: HEL 2020-001114 T 00 00 03
Kirjeenne 15.12.2020**Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunto koskien Helsingin kaupungin valtuustoaloitetta matkakorteista**

Helsingin kaupunki on pyytänyt 15.12.2020 HSL:ltä uutta lausuntoa koskien Helsingin kaupungin valtuustoaloitetta matkakorttien sukupuolitiedoista. Helsingin kaupunginvaltuusto oli palauttanut 9.9.2020 asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki aloittaa valmistelun sukupuolitiedon poistamiseksi HSL:n matkakorteista. HSL on lausunut Helsingin kaupunginhallitukselle aiemmin aiheesta 3.3.2020.

HSL tukee matkalippujen tarkastustoiminnalla lippujen sääntöjenmukaista käyttöä ja turvaa siten lipputulosten kertymistä. Lipputulosten varmistetaan joukkoliikenteen palvelutason ja jäsenkuntien joukkoliikennesubvention pysyminen suunnitellulla tasolla. Vallitsevassa taloustilanteessa lipputulosten turvaaminen on aiempaakin kriittisempää.

Henkilökohtainen matkakortti sisältää tiedon omistajansa henkilötunnuksesta. Sukupuolitietoa ei ole kirjattuna matkakorteissa eikä matkakortin taustajärjestelmässä. Matkakortin tarkastustilanteessa ensiarvio siitä, onko kortti omistajansa hallussa, tehdään kuitenkin tarkastuslaitteen henkilötunnuksesta päättelemän ikä- ja sukupuolitiedon perusteella. Tarkastusresurssien ollessa rajalliset, nopean ja mahdollisimman kattavan ensiarvion tekeminen on tärkeää lipputulosten turvaamiseksi. Sukupuolten moninaisuuden kohtaaminen on tarkastustyössä päivittäistä ja osa matkalipuntarkastajan ammattitaitoa. Tarkastajia on koulutettu mm. Setan toimesta ja sukupuolten moninaisuuden huomioimisen taitoihin kiinnitetään matkalipuntarkastajien koulutuksessa jatkossakin erityistä huomiota.

HSL:ssä on parhaillaan käynnissä lippu- ja maksujärjestelmän uudistustyö. Tulevaisuuden tunniste- ja tilipohjaisessa palvelussa matkustusosoikeus ja asiakkaan tiedot löytyvät taustajärjestelmästä, eivät enää tunnisteen toimivalta kortilta, puhelimesta tai muusta mahdollisesta tunnisteen. HSL suunnittelee tunnistepohjaisen palvelun suunnittelutyön yhteydessä myös

matkalipuntarkastustilanteissa – ensiarvioinnissa ja asiakkaan yksilöinnissä – tarvittavat tiedot ja huomioi valtuustoaloitteen osana työtä. Valmistelemme uuteen tilipohjaiseen taustaan sukupuolitietoa jaottelulla: nainen, mies, muu, en halua vastata. Tunniste- ja tilipohjainen palvelu- ja järjestelmäkokonaisuus tulee käyttöön vaiheittain 2020-luvun aikana.

Lipputulosten turvaamiseksi ja kustannustehokkaan tarkastustoiminnan toteuttamiseksi matkalipuntarkastajien on jatkossakin kyettävä tekemään mahdollisimman kattava ensiarvio, jolla pyritään tunnistamaan mahdollisia henkilökohtaisten lippujen väärinkäytöstilanteita.

Lisätietoja antaa Asiakkuuspäällikkö Laura Sundell, etunimi.sukunimi@hsl.fi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 18.2.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.